

Ramar för utgiftsområdena 20 och 23

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 14 september 2005 beslutat bereda övriga berörda utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 2005/06:1 Budgetpropositionen för år 2006 (volym 1) om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2006, utgifternas fördelning på utgiftsområden, beräkning av statsinkomsterna, förslag till utgiftstak för staten och låneramar samt de motioner som väckts med anledning av propositionen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde. Miljö- och jordbruksutskottet behandlar i sitt yttrande de förslag i propositionen som avser utgiftsområdena Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20) samt Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23). I anslutning till yttrandet behandlas även vissa följdmotioner.

Utskottets överväganden

Inledning

Miljö- och jordbruksutskottet konstaterar att regeringen i budgetpropositionen volym 1 avsnitt 9 tar upp frågor rörande den resultatredovisning som lämnas till riksdagen i propositionen. Regeringen uttalar i sin bedömning att det är angeläget att riksdagen får del av en resultatredovisning som speglar de effekter och resultat som uppnåtts inom olika verksamhetsområden. En fortsatt dialog mellan regeringen och riksdagen i dessa frågor är därför av stort värde. Arbetet med att utveckla den ekonomiska styrningen i staten i syfte att bl.a. göra det möjligt att lämna en ändamålsenlig resultatredovisning till riksdagen måste dock ses i ett långsiktigt perspektiv. Det återstår ett icke obetydligt utvecklingsarbete med att precisera mål och resultatmåttningsindikatorer innan det är möjligt att fullt ut redovisa information om effekter och resultat inom skilda områden. Miljö- och jordbruksutskottet anser i likhet med regeringen att en fortsatt dialog mellan riksdagen och regeringen i dessa frågor är av stort värde. Utskottet har för sin del för avsikt att i samband med beredningen av anslagsförslagen inom utgiftsområde 23 överväga frågor om mål- och resultatredovisningens utformning.

Utgiftsområde 20

Regeringen föreslår att ramen för utgiftsområde 20 för budgetåret 2006 skall fastställas till 4 556 166 000 kr. Riksdagen föreslås vidare godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområde 20 för åren 2007 och 2008 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Regeringen beräknar utgifterna till 4 697 respektive 4 816 miljoner kronor. Regeringen har under våren 2005 till riksdagen i propositionen ”Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag” (prop. 2004/05:150) bl.a. redovisat sin syn på miljömålsarbetet, och föreslagit ett 16:e miljö kvalitetsmål: ”Ett rikt växt- och djurliv”. I enlighet med propositionen beräknas anslagsmedel under utgiftsområdet öka med 150 miljoner kronor år 2007 och med 200 miljoner kronor år 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Biologisk mångfald på olika nivåer minskar snabbt, och en kraftsamling behövs för att hejda förlusten. För att åstadkomma ett mer effektivt arbete med bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald föreslår regeringen att anslag 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald tillförs 120 miljoner kronor år 2006. Anslaget beräknas även öka med 100 miljoner kronor år 2007 och med samma belopp år 2008. Därutöver anser regeringen att klimatinvesteringsprogrammen utgör ett viktigt instrument för att bidra till en långsiktig strukturell omställning mot hållbar utveckling. Av denna anledning

ning föreslår regeringen att anslag 34:13 Stöd till klimatinvesteringar tillförs 200 miljoner kronor år 2006. Detta anslag beräknas även öka med 320 miljoner kronor år 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. År 2008 beräknas anslaget öka med samma belopp. Regeringen föreslår att anslag 26:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning tillförs 14 miljoner kronor år 2006. Denna ökning följer av riksdagens beslut med anledning av proposition Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289). De i propositionen föreslagna åtgärderna beräknas även medföra en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor år 2007 och med 46 miljoner kronor år 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Till följd av dessa reformer och besparingar, inklusive vad som aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att utgiftsramen för år 2006 ökar med 644 miljoner kronor jämfört med innevarande år. Därefter föreslår regeringen att de preliminära utgiftsramarna för åren 2007 och 2008 ökar med 113 miljoner respektive 67 miljoner kronor jämfört med föregående år.

I flerpartimotion Fi320 (s, v, mp) yrkas att riksdagen, med ändring i förhållande till regeringens förslag, beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för år 2006 som bl.a. innebär att utgiftsområde 20 tillförs ytterligare 40 000 000 kr (yrkande 1 delvis). Vidare yrkas att riksdagen, med ändring i förhållande till regeringens förslag, godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för åren 2007 och 2008 som riktlinje för regeringens budgetarbete som innebär att bl.a. utgiftsområde 20 tillförs ytterligare 65 miljoner kronor för respektive år (yrkande 2 delvis). Enligt motionärerna minskar den biologiska mångfalden på olika nivåer snabbt i dag trots insatserna för bevarande och restaurering av värdefulla naturmiljöer och biologisk mångfald i form av områdesskydd, artbevarande och annan naturvård. Det behövs en kraftsamling för att hejda förlusten. En höjning av anslagen utöver den nivå som ingår i budgetpropositionen för år 2006 är därför angelägen.

Förslag till andra nivåer för ramen för utgiftsområde 20 läggs fram i partimotioner (m), (fp), (kd) och (c).

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion Fi240 yrkande 6 (delvis) att ramen för utgiftsområde 20 för budgetåret 2006 skall fastställas till ett belopp som är 1 572 850 000 kr lägre än regeringens förslag. För budgetåren 2007 och 2008 föreslås i motionens yrkande 9 (delvis) en beräknad ram som är 1 617 respektive 1 656 miljoner kronor lägre än vad regeringen förordat. Enligt Moderata samlingspartiet behövs det nya mer effektiva metoder i arbetet för att bevara den biologiska mångfalden. En större andel av den skyddsvärda marken bör skyddas och vårdas genom att s.k. skötselkontrakt tecknas. Behovet att köpa in skyddsvärd mark minskar därmed samtidigt som bevarandearbetet blir mer effektivt. I arbetet med att sanera förorenade markområden är det viktigt att prioritera de områden som är miljö- och hälsofarliga. För att kunna göra nödvändiga prioriteringar behövs vetenskapliga riskbedömningar av saneringsobjektens farlig-

het för människa och miljö. Klimatinvesteringsprogrammet har givit osäkra resultat. Lyckade projekt skulle ha kommit till stånd ändå. Nya medel för detta ändamål bör inte anslås.

I Folkpartiet liberalernas partimotion Fi241 yrkande 9 (delvis) föreslås att ramen för budgetåret 2006 skall fastställas till ett belopp som är 280 892 000 kr högre än vad regeringen föreslagit. Enligt yrkandena 10 och 12 (båda delvis) bör den beräknade ramen för åren 2007 och 2008 uppgå till ett belopp som är 202 miljoner kronor respektive 201 miljoner kronor lägre än regeringsförslaget. Folkpartiet liberalerna anser att de globala klimatförändringar som orsakas av människan är ett av vår tids största miljöhot. Frågan om vilken politik Sverige skall föra för att minska mänsklighetens klimatpåverkan är en av de viktigaste frågor som svenska politiker ställs inför över huvud taget. Folkpartiet anser inte att denna fråga kan lösas genom tillfälliga satsningar som regeringens förslag om Klimppengar. Regeringen måste i stället ta fram tydliga planer på hur Sverige skall avveckla sitt beroende av fossila bränslen. Detta måste inkludera en realistisk energipolitik, riktade forskningsinsatser och korrekt utformade styrmedel. Inom flera områden saknar Sverige i dag korrekta system för att uppnå ett hållbart samhälle. Folkpartiet liberalerna föreslår därför att en hållbarhetskommision tillsätts med uppgift att se över vilka effektiviseringar och moderniseringar av samhällets regelverk, styrmedel och upplysningsverksamhet som behöver göras, inte minst för att undvika att samhället motverkar goda initiativ från individer och företag. En av de allvarligaste frågorna, förutom klimatpolitiken, är frågan om tillståndet i havet, och då speciellt Östersjön. Folkpartiet föreslår därför en särskild Östersjösattnings där inledningsvis resurser sätts av för att förstärka den eftersatta räddningsberedskapen.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion Fi242 en minskning av ramen för budgetåret 2006 med 510 000 000 kr (yrkande 5 delvis). Den beräknade ramen bör i förhållande till regeringens förslag minskas med 710 miljoner kronor för både budgetåret 2007 och budgetåret 2008 (yrkande 7 delvis). Kristdemokraterna anser att miljöpolitiken måste präglas av en helhetssyn, där människan ingår i ett nära samspel med naturen utan att förbruka dess livsuppehållande resurser. Miljöhänsyn och miljöpolitik kan inte avgränsas till någon specifik sektor utan måste inkluderas i beslutsunderlaget inom alla politikområden. Det övergripande syftet är att överlämna ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta. Kristdemokraterna anser att de medel som anslås för biologisk mångfald i skogen skall fördelas till olika typer av åtgärder. Arbetet bör bedrivas dels genom att staten köper in mark för att ta den ur produktion, dels genom frivilliga överenskommelser i form av naturvårdsavtal. Avsättning av nyckelbiotoper bör föregås av en grundlig inventering för att öka träffsäkerheten i de ekologiska bedömningarna. Kristdemokraterna föreslår ett något långsammare genomförande av statliga markuppköp, effektivisering av administrationen och en högre andel frivilliga avsättningar

samtidigt som en avvägning görs mellan miljömålet och produktionsmålet. Kalkning av skogsmark bör ske i en högre takt än vad regeringen föreslår. Kristdemokraterna vill fortsätta och utöka klimatinvesteringsprogrammet (Klimp), som bidrar till uppfyllelsen av Sveriges nationella klimatmål. För att minska fordonstrafikens påverkan på miljön föreslår Kristdemokraterna särskilda satsningar på forskning inom detta område. Vidare förordar Kristdemokraterna en snabbare takt i saneringen av förorenade områden än vad regeringen föreslår.

Centerpartiet föreslår i sin partimotion Fi243 yrkande 3 (delvis) att ramen för utgiftsområde 20 för budgetåret 2006 ökas med 53 000 000 kr. Den beräknade ramen bör i förhållande till regeringens förslag ökas med 53 miljoner kronor för både budgetåret 2007 och budgetåret 2008 (yrkande 3 delvis). För att frigöra budgetmedel föreslår Centerpartiet besparingar på vissa myndighetsanslag. Härigenom möjliggörs bl.a. en ökad satsning på alternativa drivmedel. Nya forskarrön sägs visa att växthuseffekten går fortare än vad som förut har antagits. Samtidigt ser vi i dag inte den minskning av växthusgaserna som skulle behövas. Nu krävs det snabba och effektivare politiska beslut och insatser världen över om vi skall kunna påverka de klimatförändringar som växthusgaserna bidrar till. En del av de anvisade medlen för åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden bör föras över till det nya anslaget för forskning om alternativa drivmedel. Det gäller att skapa ekonomiska förutsättningar för en långsiktig politik som gör att Sverige och svenska företag och tekniker kan bli ledande på en global marknad. Centerpartiet vill se en förändring när det gäller arbetet med att lösa Östersjöns miljöproblem och föreslår därför att riksdagen inrättar ett nytt anslag för Östersjön. Anslaget skall bl.a. användas till en heltäckande forsknings- och aktionsplan för Östersjöns miljö, ökade forskningsinsatser samt ett särskilt åtgärdspaket. Vidare bör medel anvisas till ett stärkt samarbete som skall bidra till att alla länder kring Östersjön arbetar tillsammans med direkta och snabba åtgärder.

Miljö- och jordbruksutskottet vill för sin del anföra följande. Utgiftsområdet omfattar 13 anslag fördelade på två politikområden. Politikområdet Miljöpolitik omfattar bl.a. verksamhet som avser naturvård och biologisk mångfald, vatten- och luftvård, avfallsfrågor, miljöskydd, kemikaliekontroll, miljöövervakning, strålskydd och internationellt miljösamarbete. Vidare ingår del av politikområdet Forskningspolitik. Regeringen anför att utgiftsramen för år 2006 bör öka med 644 miljoner kronor jämfört med innevarande år till följd av reformer och besparingar, inklusive vad som aviserats i tidigare propositioner. De preliminära utgiftsramarna för åren 2007 och 2008 föreslås öka med 113 miljoner respektive 67 miljoner kronor jämfört med föregående år. Klimatinvesteringsprogrammen utgör ett viktigt instrument för att bidra till en långsiktig strukturell omställning mot hållbar utveckling. Som regeringen föreslår bör därför anslag 34:13 Stöd till klimatinvesteringar tillföras 200 miljoner kronor år 2006. Detta anslag beräknas även öka med 320 miljoner kronor år 2007 i förhållande till tidi-

gare beräknade anslagsmedel. År 2008 beräknas anslaget öka med samma belopp. Regeringen föreslår att anslag 26:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning tillförs 14 miljoner kronor år 2006. Som regeringen framhåller följer denna ökning av riksdagens beslut med anledning av proposition Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289). De i propositionen föreslagna åtgärderna beräknas även medföra en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor år 2007 och med 46 miljoner kronor år 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Den biologiska mångfalden är grunden för allt mänskligt liv – den spelar en avgörande roll för människors överlevnad och välfärd och är därmed en förutsättning för en hållbar utveckling. För att åstadkomma ett mer effektivt arbete med bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald har regeringen i miljömålspropositionen (prop. 2004/05:150) föreslagit bl.a. ett nytt miljö kvalitetsmål, Ett rikt växt- och djurliv. Biologisk mångfald på olika nivåer minskar snabbt i dag och det behövs en kraftsamling för att hejda förlusten. En höjning av anslagsnivån är således angelägen för att främja ett mer effektivt arbete med bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald. Utskottet finner mot bakgrund av det anförda att ramen för utgiftsområde 20, i förhållande till regeringens förslag, bör höjas med 40 000 000 kr och därmed fastställas till 4 596 166 000 kr för budgetåret 2006. Därmed tillstyrker utskottet motion Fi320 (s, v, mp) yrkande 1 i denna del. Motionerna Fi240 (m) yrkande 6, Fi241 (fp) yrkande 9, Fi242 (kd) yrkande 5 och Fi243 (c) yrkande 3 bör därmed avstyrkas i denna del. Utskottet anser vidare att den preliminära fördelningen av utgifterna för budgetåren 2007 och 2008 bör ändras och att utgiftsområde 20, i förhållande till regeringens förslag, bör tillföras ytterligare 65 miljoner kronor för respektive år. Därmed tillstyrker utskottet motion Fi320 (s, v, mp) yrkande 2 i denna del. Motionerna Fi240 (m) yrkande 9, Fi241 (fp) yrkandena 10 och 12, Fi242 (kd) yrkande 7 och Fi243 (c) yrkande 3 bör därmed avstyrkas i denna del.

Utgiftsområde 23

Regeringen föreslår att ramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2006 skall fastställas till 16 398 229 000 kr. Riksdagen föreslås vidare godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområde 23 för åren 2007 och 2008 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Regeringen beräknar utgifterna till 16 139 respektive 16 143 miljoner kronor. Under år 2006 föreslår regeringen att ytterligare 100 miljoner kronor av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel återförs. Anslag 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur föreslås därför öka med 100 miljoner kronor år 2006 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Återförda medel skall användas för verksamhet som främjar en hållbar utveckling av svenskt jordbruk och stärker dess konkurrenskraft. Till följd av

riksdagens beslut med nledning av proposition Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289) föreslår regeringen vidare att anslagsmedel under utgiftsområdet ökas med 19 miljoner kronor år 2006. Forskningspropositionens åtgärder beräknas även medföra en ökning av anslagsmedel under utgiftsområdet med 48 miljoner kronor år 2007 och med 109 miljoner kronor år 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Regeringen avser även att införa ett stöd för att främja återplantering av skog på de områden som drabbades av stormen i Sydsverige i januari 2005. Regeringen föreslår följaktligen att anslag 41:2 Insatser för skogsbruket tillförs 150 miljoner kronor år 2006. Återplanteringsstödet beräknas även medföra en ökning av anslaget med 150 miljoner kronor per år 2007 och år 2008. Med beaktande av de reformer och besparingar som regeringen föreslår i denna proposition, inklusive vad som aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att utgiftsramen ökas med ca 1 767 miljoner kronor år 2006 i förhållande till ramen för innevarande år. Höjningen förklaras huvudsakligen av att miljö- och landsbygdsprogrammet tillförs medel samt att mjölkbidraget tillkommit. Den preliminära utgiftsramen för år 2007 föreslås minska med 18 miljoner kronor, och öka med 100 miljoner kronor år 2008, i förhållande till föregående års utgiftsram.

Förslag till andra nivåer för ramen för utgiftsområde 23 läggs fram i partimotioner (m), (fp), (kd) och (c).

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion Fi240 yrkande 6 (delvis) att ramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2006 skall fastställas till ett belopp som är 219 176 000 kr lägre än regeringens förslag. För budgetåren 2007 och 2008 föreslås i motionens yrkande 9 (delvis) en beräknad ram som är 70 respektive 75 miljoner kronor lägre än vad regeringen förordat. Enligt Moderata samlingspartiet belastas den svenska livsmedelsproduktionen med skatter på produktionsmedlen som är avsevärt högre än omvärldens. Vi vill avskaffa skatterna på växtnäring och växtskyddsmedel. Därmed behöver dessa medel inte återföras på diverse utgiftsanslag i statens budget. Vi anser att Djurskyddsmyndighetens uppgifter med fördel kan hanteras av Jordbruksverket och föreslår därför att Djurskyddsmyndigheten avskaffas på sikt. Staten skall inte ha till uppgift att marknadsföra eller stimulera konsumtionen av en viss typ av livsmedel. Detta sköts bäst av marknaden utan statlig inblandning. Anslaget till ekologisk produktion bör därför tas bort.

I Folkpartiet liberalernas partimotion Fi241 yrkande 8 (delvis) föreslås att ramen för budgetåret 2006 skall fastställas till ett belopp som är 164 277 000 kr lägre än vad regeringen föreslagit. Enligt yrkandena 10 och 12 (båda delvis) bör den beräknade ramen för åren 2007 och 2008 uppgå till ett belopp som är 165 respektive 175 miljoner kronor lägre än regeringsförslaget. Enligt Folkpartiet liberalerna är grunden för en liberal jordbruks-, skogs- och fiskepolitik en aktiv näringspolitik med tydligt företagarperspektiv. Folkpartiet anser att det skall vara miljömässigt hållbara

verksamheter där produktion och tjänster styrs av konsumenternas efterfrågan. Vi vill också fortsätta att arbeta för ett förbättrat djurskydd och en starkare livsmedelskontroll. Folkpartiet anser också att politiken måste vila på en rättvis handelspolitik gentemot tredje världen. Det är därför av största vikt att WTO:s medlemsländer nu lyckats komma överens om gemensamma principer för reformering av världshandeln. Folkpartiet anser att det är akut att alla exportstöd samt andra handelsstörande krediter och bistånd snabbt tas bort. Folkpartiet anser att det behövs ett samlat grepp inom myndigheter och verk med ansvar för de areella näringarna. I LAN (Verket för landsbygden och de areella näringarna) skall alla frågor som hör till näringsdelen av jordbruk, skog och fiske ingå.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion Fi242 en höjning av ramen för budgetåret 2006 med 206 900 000 kr (yrkande 5 delvis). För budgetåren 2007 och 2008 bör den beräknade ramen höjas med 298 respektive 282 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 7 delvis). Kristdemokraternas inriktning för jordbruket syftar till fortsatt användning av åkermarken för livsmedelsproduktion eller produktion som enkelt kan ställas om till livsmedelsproduktion. De anslagsförändringar som föreslås syftar till att förbättra det svenska jordbrukets konkurrenskraft i förhållande till omvärlden. Skatter och avgifter, bl.a. dieselskatten, föreslås harmoniseras med övriga EU-länder. Detta bedöms vara en förutsättning för att jordbruket skall finnas kvar som basnäring i hela landet, bevara den öppna landskapsbilden samt möjliggöra ett fullt utnyttjande av befintliga EU-ersättningar. Som ett led i detta föreslår Kristdemokraterna att dieselskatten för jordbrukets maskiner sänks till 1 kr/liter. Kristdemokraterna anser att den skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel som jordbruket betalar skall återgå till jordbruksnäringen i form av finansiering av jordbruksforskning, åtgärder för att minska växtnäringens förluster och till stöd för utveckling av en mer miljöanpassad jordbruksverksamhet. Kristdemokraterna vill också tillskjuta jordbruket ytterligare resurser till stöd för avbytartjänster och till miljöförbättrande åtgärder. Jordbruksverkets dubbla roll som huvudman för distriktsveterinärorganisationen bör avvecklas, vilket medför ett säkrare djurskydd och ekonomiska besparingar inom myndigheten. Ersättning för tamdjur som dödas av rovdjur bör kunna utgå även för sådana tamdjur som inte ingår i näringsverksamhet. Kristdemokraterna föreslår att anslaget för insatser för skogsbruket ökas med 175 miljoner kronor år 2006 och vardera 200 miljoner kronor åren 2007 och 2008 i förhållande till regeringens förslag. Dessa resurser behövs för att öka andelen skogsvårdsavtal och frivilliga avsättningar av värdefulla skogsområden samt för ett utökat stöd till återplantering av stormfälld skog. För att få en god artsammansättning på den nyplanterade skogen behövs mer resurser än vad regeringen föreslår.

Centerpartiet föreslår i sin partimotion Fi243 yrkande 3 (delvis) att ramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2006 ökas med 289 000 000 kr. För budgetåren 2007 och 2008 föreslås en beräknad ram som är 351 respek-

tive 349 miljoner kronor högre än vad regeringen förordat (yrkande 3 delvis). Enligt Centerpartiet är det samhällets uppgift att skapa en grundtrygghet och en framtidstro inom skogsbruket i det stormdrabbade området. Centerpartiet har därför anslagit medel för ett stormpaket, med åtgärder som skall underlätta för den enskilde skogsbrukaren och skogsnäringen. Dessa medel bör användas till omhändertagande av virke, nyplantering, underhåll av vägar samt rådgivning för virkesproduktion. Centerpartiet vill se en förändring av hur dagens värdefulla skogar skyddas. Vi vill satsa på civilrättsliga skötselavtal med aktiva brukare. Anslaget bör höjas för att öka andelen skötselavtal som kan ersätta en del av de reservatsköp av skog som i dag sker. Det skall även fortsatt vara möjligt att bedriva pälsdjursuppfödning i Sverige, varför vi föreslår att medel tillförs forskning för att tillgodose behovet av ytterligare förbättringar för pälsdjuren. Ökad forskning avseende de gröna näringarnas nya uppdrag behövs framför allt på energiområdet. Forskningen bör inriktas på att förbereda näringarna på minskande EU-ersättningar. För att få en god acceptans i samhället för en livskraftig rovdjursstam, måste åtgärder vidtas för att utbetala tillräckliga ersättningar för skador vid rovdjursangrepp. Ytterligare medel bör således anvisas för detta ändamål samt för förebyggande åtgärder. Centerpartiet anser att Djurskyddsmyndigheten successivt bör läggas ned och dess uppgifter återförs till Jordbruksverket och Centrala försöksdjursnämnden. Statens jordbruksverk bör följaktligen förstärkas och anslaget till Centrala försöksdjursnämnden återinföras. Vidare föreslås att ytterligare medel anvisas för åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. Dessa medel bör användas till bl.a. återskapande av våtmarker och startstöd till landsbygdsföretagare för ökat företagande på landsbygden. Vidare tillförs utsatta områden (Less Favoured Areas) medel för att stärka dessa områdens konkurrenskraft. Inför kommande programperiod är det viktigt att Sverige visar att vi är beredda till en vidgad medfinansiering.

Miljö- och jordbruksutskottet vill för sin del anföra följande. Utgiftsområdet omfattar 36 anslag fördelade på sju politikområden. Det mest omfattande politikområdet är Livsmedelspolitik som omfattar i första hand verksamhet som avser jordbruks- och trädgårdsnäringarna, fiskerinäringen samt livsmedel. Övriga politikområden är Landsbygdspolitik, Djurpolitik, Samepolitik, Skogspolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Mot bakgrund av de reformer och besparingar som regeringen föreslår i propositionen, inklusive vad som aviserats i tidigare propositioner, bör utgiftsramen ökas med ca 1 767 miljoner kronor år 2006 i förhållande till ramen för innevarande år. Som framhålls i propositionen förklaras höjningen huvudsakligen av att miljö- och landsbygdsprogrammet tillförs medel samt att mjölkbidraget tillkommit. Den preliminära utgiftsramen för år 2007 föreslås minska med 18 miljoner kronor, och öka med 100 miljoner kronor år 2008, i förhållande till föregående års utgiftsram. Enligt propositionen återför regeringen under år 2006 ytterligare 100 miljoner kronor av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel. Anslag 44:1 Åtgärder för landsbyg-

dens miljö och struktur bör därför öka med 100 miljoner kronor år 2006 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Som regeringen anför bör återförda medel användas för verksamhet som främjar en hållbar utveckling av svenskt jordbruk och stärker dess konkurrenskraft. Som en följd av riksdagens beslut med anledning av proposition Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289) bör, som regeringen föreslår, anslagsmedel under utgiftsområdet ökas med 19 miljoner kronor år 2006. Forskningspropositionens åtgärder beräknas även medföra en ökning av anslagsmedel under utgiftsområdet med 48 miljoner kronor år 2007 och med 109 miljoner kronor år 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Vidare bör anslag 41:2 Insatser för skogsbruket tillföras 150 miljoner kronor år 2006 för att främja återplantering av skog på de områden som drabbades av stormen i Sydsvetige i januari 2005. Återplanteringsstödet beräknas även medföra en ökning av anslaget med 150 miljoner kronor per år 2007 och 2008. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om att ramen för utgiftsområde 23 skall fastställas till 16 398 229 000 kr för budgetåret 2006 och avstyrker motionerna Fi240 (m) yrkande 6, Fi241 (fp) yrkande 9, Fi242 (kd) yrkande 5 och Fi243 (c) yrkande 3 i denna del. Utskottet anser vidare att regeringens förslag beträffande den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområdet för budgetåren 2007 och 2008 bör godkännas och att motionerna Fi240 (m) yrkande 9, Fi241 (fp) yrkandena 10 och 12, Fi242 (kd) yrkande 7 och Fi243 (c) yrkande 3 därmed bör avstyrkas i denna del.

Stockholm den 20 oktober 2005

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Åsa Domeij

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Domeij (mp), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd), Kjell-Erik Karlsson (v), Christina Axelsson (s), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Jan-Olof Larsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Christin Hagberg (s), Ann-Kristine Johansson (s), Cecilia Widegren (m), Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

Avvikande meningar

1. Utgifternas fördelning på utgiftsområden (m)

Lars Lindblad (m), Bengt-Anders Johansson (m) och Cecilia Widegren (m) anför:

Utgiftsområde 20

Enligt Moderata samlingspartiet behövs det nya mer effektiva metoder i arbetet för att bevara den biologiska mångfalden. En större andel av den skyddsvärda marken bör skyddas och vårdas genom att s. k. skötselkontrakt tecknas. Behovet att köpa in skyddsvärd mark minskar därmed samtidigt som bevarandearbetet blir mer effektivt. I arbetet med att sanera förorenade markområden är det viktigt att prioritera de områden som är miljö- och hälsofarliga. För att kunna göra nödvändiga prioriteringar behövs vetenskapliga riskbedömningar av saneringsobjektens farlighet för människa och miljö. Klimatinvesteringsprogrammet har givit osäkra resultat. Lyckade projekt skulle ha kommit till stånd ändå. Nya medel för detta ändamål bör inte anslås. Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi240 yrkande 6 (delvis) och yrkande 9 (delvis) att ramen för utgiftsområde 20 för budgetåret 2006 skall fastställas till ett belopp som är 1 572 850 000 kr lägre än regeringens förslag. Beräkningen av utgifterna på utgiftsområdet för åren 2007 och 2008 innebär en minskning med 1 617 respektive 1 656 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Enligt Moderata samlingspartiet belastas den svenska livsmedelsproduktionen med skatter på produktionsmedlen som är avsevärt högre än omvärldens. Vi vill avskaffa skatterna på växtnäring och växtskyddsmedel. Därmed behöver dessa medel inte återföras på diverse utgiftsanslag i statens budget. Vi anser att Djurskyddsmyndighetens uppgifter med fördel kan hanteras av Jordbruksverket och föreslår därför att Djurskyddsmyndigheten avskaffas på sikt. Staten skall inte ha till uppgift att marknadsföra eller stimulera konsumtionen av en viss typ av livsmedel. Detta sköts bäst av marknaden utan statlig inblandning. Anslaget till ekologisk produktion bör därför tas bort. Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi240 yrkandena 6 (delvis) och 9 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2006 med 219 176 000 kr. Beräkningen av utgifterna på utgiftsområdet för åren 2007 och 2008 innebär en minskning med 70 respektive 75 miljoner kronor.

2. Utgifternas fördelning på utgiftsområden (fp)

Anita Thorén (fp) och Marie Wahlgren (fp) anför:

Utgiftsområde 20

Folkpartiet liberalerna anser att de globala klimatförändringar som orsakas av människan är ett av vår tids största miljöhot. Frågan om vilken politik Sverige skall föra för att minska mänsklighetens klimatpåverkan är en av de viktigaste frågor som svenska politiker ställs inför över huvud taget. Folkpartiet anser inte att denna fråga kan lösas genom tillfälliga satsningar som regeringens förslag om Klimppengar. Regeringen måste i stället ta fram tydliga planer på hur Sverige skall avveckla sitt beroende av fossila bränslen. Detta måste inkludera en realistisk energipolitik, riktade forskningsinsatser och korrekt utformade styrmedel. Inom flera områden saknar Sverige i dag korrekta system för att uppnå ett hållbart samhälle. Folkpartiet liberalerna föreslår därför att en hållbarhetskommision tillsätts med uppgift att se över vilka effektiviseringar och moderniseringar av samhällets regelverk, styrmedel och upplysningsverksamhet som behöver göras, inte minst för att undvika att samhället motverkar goda initiativ från individer och företag. En av de allvarligaste frågorna, förutom klimatpolitiken, är frågan om tillståndet i havet, och då speciellt Östersjön. Folkpartiet föreslår därför en särskild Östersjösatsning där inledningsvis resurser sätts av för att förstärka den eftersatta räddningsberedskapen Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi241 yrkande 9 (delvis), 10 (delvis) och 12 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, sänkning av utgiftsramen för budgetåret 2006 med 280 892 000 kr. Beräkningen av utgifterna på utgiftsområdet för åren 2007 och 2008 innebär en minskning med 202 respektive 201 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Enligt Folkpartiet liberalerna är grunden för en liberal jordbruks-, skogs- och fiskepolitik en aktiv näringspolitik med tydligt företagarperspektiv. Folkpartiet anser att det skall vara miljömässigt hållbara verksamheter där produktion och tjänster styrs av konsumenternas efterfrågan. Vi vill också fortsätta att arbeta för ett förbättrat djurskydd och en starkare livsmedelskontroll. Folkpartiet anser också att politiken måste vila på en rättvis handelspolitik gentemot tredje världen. Det är därför av största vikt att WTO:s medlemsländer nu lyckats komma överens om gemensamma principer för reformering av världshandeln. Folkpartiet anser att det är akut att alla exportstöd samt andra handelsstörande krediter och bistånd snabbt tas bort. Folkpartiet anser att det behövs ett samlat grepp inom myndigheter och verk med ansvar för de areella näringarna. I LAN (Verket för landsbygden och de areella näringarna) skall alla frågor som hör till näringsdelen av jordbruk, skog och fiske ingå. Vi föreslår i enlighet med vår

partimotion Fi241 yrkandena 9 (delvis), 10 (delvis) och 12 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2006 med 164 277 000 kr. Beräkningen av utgifterna på utgiftsområdet för åren 2007 och 2008 innebär en minskning med 165 respektive 175 miljoner kronor.

3. Utgifternas fördelning på utgiftsområden (kd)

Sven Gunnar Persson (kd) anför:

Utgiftsområde 20

Kristdemokraterna anser att miljöpolitiken måste präglas av en helhetssyn, där människan ingår i ett nära samspel med naturen utan att förbruka dess livsuppehållande resurser. Miljöhänsyn och miljöpolitik kan inte avgränsas till någon specifik sektor utan måste inkluderas i beslutsunderlaget inom alla politikområden. Det övergripande syftet är att överlämna ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta. Kristdemokraterna anser att de medel som anslås för biologisk mångfald i skogen skall fördelas till olika typer av åtgärder. Arbetet bör bedrivas dels genom att staten köper in mark för att ta den ur produktion, dels genom frivilliga överenskommelser i form av naturvårdsavtal. Avsättning av nyckelbiotoper bör föregås av en grundlig inventering för att öka träffsäkerheten i de ekologiska bedömningarna. Kristdemokraterna föreslår ett något långsammare genomförande av statliga markuppköp, effektivisering av administrationen och en högre andel frivilliga avsättningar samtidigt som en avvägning görs mellan miljömålet och produktionsmålet. Kalkning av skogsmark bör ske i en högre takt än vad regeringen föreslår. Kristdemokraterna vill fortsätta och utöka klimatinvesteringsprogrammet (Klimp), som bidrar till uppfyllelsen av Sveriges nationella klimatmål. För att minska fordonstrafikens påverkan på miljön föreslår Kristdemokraterna särskilda satsningar på forskning inom detta område. Vidare förordar Kristdemokraterna en snabbare takt i saneringen av förorenade områden än vad regeringen föreslår. Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi242 yrkandena 5 (delvis) och 7 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2006 med 510 000 000 kr. Beräkningen av utgifterna på utgiftsområdet för åren 2007 och 2008 innebär en minskning med vardera 710 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Kristdemokraternas inriktning för jordbruket syftar till fortsatt användning av åkermarken för livsmedelsproduktion eller produktion som enkelt kan ställas om till livsmedelsproduktion. De anslagsförändringar som föreslås syftar till att förbättra det svenska jordbrukets konkurrenskraft i förhål-

lande till omvärlden. Skatter och avgifter, bl.a. dieselskatten, föreslås harmoniseras med övriga EU-länder. Detta bedöms vara en förutsättning för att jordbruket skall finnas kvar som basnäring i hela landet, bevara den öppna landskapsbilden samt möjliggöra ett fullt utnyttjande av befintliga EU-ersättningar. Som ett led i detta föreslår Kristdemokraterna att dieselskatten för jordbrukets maskiner sänks till 1 kr/liter. Kristdemokraterna anser att den skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel som jordbruket betalar skall återgå till jordbruksnäringen i form av finansiering av jordbruksforskning, åtgärder för att minska växtnäringens förluster och till stöd för utveckling av en mer miljöanpassad jordbruksverksamhet. Kristdemokraterna vill också tillskjuta jordbruket ytterligare resurser till stöd för avbyttjänster och till miljöförbättrande åtgärder. Jordbruksverkets dubbla roll som huvudman för distriktsveterinärorganisationen bör avvecklas, vilket medför ett säkrare djurskydd och ekonomiska besparingar inom myndigheten. Ersättning för tamdjur som dödas av rovdjur bör kunna utgå även för sådana tamdjur som inte ingår i näringsverksamhet. Kristdemokraterna föreslår att anslaget för insatser för skogsbruket ökas med 175 miljoner kronor år 2006 och vardera 200 miljoner kronor åren 2007 och 2008 i förhållande till regeringens förslag. Dessa resurser behövs för att öka andelen skogsvårdsavtal och frivilliga avsättningar av värdefulla skogsområden samt för ett utökat stöd till återplantering av stormfäld skog. För att få en god artsammansättning på den nyplanterade skogen behövs mer resurser än vad regeringen föreslår. Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi242 yrkandena 5 (delvis) och 7 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, ökning av utgiftsramen för budgetåret 2006 med 206 900 000 kr. Beräkningen av utgifterna på utgiftsområdet för åren 2007 och 2008 innebär en minskning med 298 respektive 282 miljoner kronor.

4. Utgifternas fördelning på utgiftsområden (c)

Jan Andersson (c) anför:

Utgiftsområde 20

För att frigöra budgetmedel föreslår Centerpartiet besparingar på vissa myndighetsanslag. Härigenom möjliggörs bl.a. en ökad satsning på alternativa drivmedel. Nya forskarrön sägs visa att växthuseffekten går fortare än vad som förut har antagits. Samtidigt ser vi i dag inte den minskning av växthusgaserna som skulle behövas. Nu krävs det snabbare och effektivare politiska beslut och insatser världen över om vi skall kunna påverka de klimatförändringar som växthusgaserna bidrar till. En del av de anvisade medlen för åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden bör föras över till det nya anslaget för forskning om alternativa drivmedel. Det gäller att skapa ekonomiska förutsättningar för en långsiktig politik som gör

att Sverige och svenska företag och tekniker kan bli ledande på en global marknad. Centerpartiet vill se en förändring när det gäller arbetet med att lösa Östersjöns miljöproblem och föreslår därför att riksdagen inrättar ett nytt anslag för Östersjön. Anslaget skall bl.a. användas till en heltäckande forsknings- och aktionsplan för Östersjöns miljö, ökade forskningsinsatser samt ett särskilt åtgärds paket. Vidare bör medel anvisas till ett starkt samarbete som skall bidra till att alla länder kring Östersjön arbetar tillsammans med direkta och snabba åtgärder. Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi243 yrkande 3 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, ökning av utgiftsramen för budgetåret 2006 med 53 000 000 kr. Beräkningen av utgifterna på utgiftsområdet för åren 2007 och 2008 innebär en ökning med vardera 53 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Enligt Centerpartiet är det samhällets uppgift att skapa en grundtrygghet och en framtidstro inom skogsbruket i det stormdrabbade området. Centerpartiet har därför anslagit medel för ett stormpaket, med åtgärder som skall underlätta för den enskilde skogsbrukaren och skogsnäringen. Dessa medel bör användas till omhändertagande av virke, nyplantering, underhåll av vägar samt rådgivning för virkesproduktion. Centerpartiet vill se en förändring av hur dagens värdefulla skogar skyddas. Vi vill satsa på civilrättsliga skötselavtal med aktiva brukare. Anslaget bör höjas för att öka andelen skötselavtal som kan ersätta en del av de reservatsköp av skog som i dag sker. Det skall även fortsatt vara möjligt att bedriva pälsdjursuppfödning i Sverige, varför vi föreslår att medel tillförs forskning för att tillgodose behovet av ytterligare förbättringar för pälsdjuren. Ökad forskning avseende de gröna näringarnas nya uppdrag behövs framför allt på energiområdet. Forskningen bör inriktas på att förbereda näringarna på minskande EU-ersättningar. För att få en god acceptans i samhället för en livskraftig rovdjursstam, måste åtgärder vidtas för att utbetala tillräckliga ersättningar för skador vid rovdjursangrepp. Ytterligare medel bör således anvisas för detta ändamål samt för förebyggande åtgärder. Centerpartiet anser att Djurskyddsmyndigheten successivt bör läggas ned och dess uppgifter återförs till Jordbruksverket och Centrala försöksdjursnämnden. Statens jordbruksverk bör följaktligen förstärkas och anslaget till Centrala försöksdjursnämnden återinföras. Vidare föreslås att ytterligare medel anvisas för åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. Dessa medel bör användas till bl.a. återskapande av våtmarker och startstöd till landsbygdsföretagare för ökat företagande på landsbygden. Vidare tillförs utsatta områden (Less Favoured Areas) medel för att stärka dessa områdens konkurrenskraft. Inför kommande programperiod är det viktigt att Sverige visar att vi är beredda till en vidgad medfinansiering. Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi243 yrkande 3 (delvis) en, i förhållande till

regeringens förslag, ökning av utgiftsramen för budgetåret 2006 med 289 000 000 kr. Beräkningen av utgifterna på utgiftsområdet för åren 2007 och 2008 innebär en ökning med 351 respektive 349 miljoner kronor.